

Teollisuusliiton vuosikertomus 2023

Sopii
mulle.

Teollisuus
liitto

Sisällys

1. Puheenjohtajalta	3
2. Taloudellinen toimintaympäristö 2023	4
3. Liittokokous 2023	5
3.1 Liittokokousvaalit	5
3.2 Liittokokous Tampereella 22.–24.5.2023	5
4. Yhteiskuntavaikuttaminen: Eduskuntavaalit 2023	6
4.1 Äänestysaktiivisuuden nostaminen	6
4.2 Painava syy -kampanja työelämäheikennyksiä vastaan	6
5. Työmarkkinatoiminnan kehittämisen	8
5.1 Yleissitovuuden turvaaminen ja vahvistaminen	8
5.2 Luottamushenkilöverkoston kehittämisen	8
5.3 Panostaminen työehtosopimusneuvotteluihin	9
5.4 Työehtojen turvaaminen yrityskohtaisissa neuvotteluissa	10
5.5 Työelämän oikeuksiin vaikuttaminen	10
6. Järjestöllisen vahvuuden kehittämisen	12
6.1 Järjestäytymisen parantaminen	12
6.2 Jäsenten osallisuuden ja osallistumisen lisääminen	13
6.3 Ammattiosastojen toiminnan kehittämisen	13
7. Strategian jalkauttaminen	15
7.1 Uuden strategian tekeminen tutuksi	15
7.2 Liittokokouksen päätökset ohjaavat suunnittelua ja tekemistä ...	15

1. Puheenjohtajalta

Teollisuusliiton toimintavuoden 2023 isoimmat ponnistukset liittyivät liiton historian ensimmäisiin liittokokousvaaleihin ja liittokokoukseen sekä eduskuntavaalien jälkeen syntyneen oikeistohallituksen toimien vastustamiseen.

Liittokokousvaalit saatiin vietyä hyvin läpi. Äänestysaktiivisuus oli hyvä eli 43,2 %, ja ehdokkaita oli runsaasti. Vaaleissa valittiin yhteensä 442 liittokokousedustajaa. Varsinainen liittokokous pidettiin toukokuussa Tampereella. Siellä hyväksyttiin liiton uusi strategia, päivitettiin sääntöjä ja valittiin liitolle uusi hallinto. Liittokokous saatiin vietyä läpi erinomaisesti myös teknisesti. Erityinen kiitos onnistuneista sekä vaaleista että kokouksesta jäsenistölle, ammattiosastoille, luottamushenkilöille sekä liiton henkilökunnalle.

Liittokokouksen jälkeen toiminta keskittyi eduskuntavaalien jälkeiseen aikaan. Maahan syntyi oikeistohallitus, jonka hallitusohjelmaan kirjattiin lukuisia heikennyksiä tai leikkauksia niin sosiaaliturvaan kuin myös työlainsäädäntöön. Maan hallitus ryhtyi ripeästi toteuttamaan ohjelmaansa ja ensimmäiset kolmikantatyöryhmät perustettiin jo heinäkuussa valmistelemaan tulevaa lainsäädäntöä.

Pian selvisi se, että kolmikantatyöryhmissä ei käyty aitoa valmistelua, vaan sekä maan hallituksen edustajat että myös elinkeinoelämän edustajat veivät lainvalmisteluesityksiin omat näkemyksensä, eikä työntekijäpuolen näkemyksiä huomioitu mitenkään. Tämä vauhditti esitysten vastustamista, ja syksyllä pidettiin lukuisia poliittisia mielenilmauksia, joissa esityksiä vastustettiin. Maan hallituksen ja elinkeinoelämän toiminnan seurauksena myös yhteiskunnallinen ilmapiiri kiristyi. Maan kahtia jakautuneisuus kävi selvemmin ilmi, mitä pidemmälle maan hallituksen toimet etenivät. Yhteiskuntarauha oli, ja on edelleen uhattuna.

Ammattiyhdistysliike on joutunut taistelemaan olemassaolon edellytyksistään. Kamppailu jatkuu varmasti tulevina vuosina. Tähän kamppailuun tarvitsemme jokaisen jäsenen, ammattiosastojen sekä luottamushenkilöiden yhteisiä ponnistuksia, jotta voimme turvata työntekijöiden edut myös tulevaisuudessa.

Riku Aalto

2. Taludellinen toimintaympäristö 2023

Vuonna 2023 kansantalouden kokonaistuotanto eli bruttokansantuote väheni Suomessa noin -0,5 prosenttia. Talouskasvu lakkasi jo loppuvuonna 2022. Huonon talouskehityksen pääsyyt olivat voimakas inflaatio, ja sen myötä nousseet korot. Korkea korkotaso alensi taloudellista aktiiviteettia. Rakentamisen määrä romahti voimakkaasti, ja teollisuus kärsi, kun investointeja lykättiin Suomessa ja vientimarkkinoilla. Heikentynyt ostovoima laski kotimarkkinayritysten myyntiä.

Teollisuustuotannon määrä väheni Suomessa jonkin verran vuonna 2023. Kehitys vaihteli voimakkaasti toimialoittain. Metsäteollisuus pärjäsikin heikosti, mutta monella metalliteollisuuden alalla tuotantomäärä nousi kesällä ennätystasolle. Edellisvuonna hyvin pärjänneen elektroniikkateollisuuden tuotanto väheni. Kemianteollisuuden tuotanto laski hieman vuodesta 2022.

Teollisuusliiton sopimustoiminnan piirissä on muitakin kuin teollisuudenaloja. Näiden alojen suhdannetilanne oli etupäässä alavireinen. Kuluttajille suunnattujen palveluiden ja tuotteiden, kuten tekstiilien, vaatteiden ja kenkien kysyntää vähensi heikentynyt ostovoima. Teollisuudelle palveluja tarjoavien yritysten osalta tilanne oli parempi. Koneiden ja laitteiden huollon, korjauksen ja kunnossapidon suhdanne pysyi kohtalaisena. Pesulat hyötyivät matkailun toipumisesta. Jakelualaa leimasivat yritysjärjestelyt.

Maatalousaloja vaivasi heikko sato, mutta toisaalta Venäjän hyökkäyksen laukaisema kustannuskriisi hellitti. Metsänkorjuu kärsi metsäteollisuuden vaikeuksista. Metallimalmien louhinta väheni. Painamisen pitkäaikainen alamäki jatkui.

Uusien ajoneuvojen kauppa oli poikkeuksellisen heikkoa etenkin alkuvuonna. Uusia autoja myytiin toiseksi vähiten koko 2000-luvulla. Autokorjaamoilla tilanne pysyi edelleen suhteellisen hyvänä.

Suomen työmarkkinoilla työllisten määrä ja työllisyysaste pysyivät korkeina. Tilastokeskuksen mukaan joulukuussa 2023 työllisiä oli 0,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Joulukuussa 20–64-vuotiaiden työllisyysasteen trendiluku oli 77,5 prosenttia.

Loppuvuonna 2023 työllisyys heikkeni selvästi, sillä rakennusalan konkurssien myötä työttömyys yleistyi ja lomautusten määrä kasvoi. Lomautettuja oli joulukuussa 49 800. Kokoaikaisen lomautusten määrä kasvoi 67,8 prosenttiyksikköä. Rakennusalan ahdinko heijastui myös Teollisuusliiton jäsenten työllisyyteen, joka heikkeni loppuvuonna. Joulukuussa 2023 A-kassa maksoi ansiopäivärahaa yhteensä 12 400 työttömälle ja kokoaikaisesti lomautetulle teollisuusliittolaiselle. Tammikuussa 2023 vastaava luku oli 9 400.

Inflaation hidastumista ennakoitiin koko vuoden ajan. Lopulta hidastumista saatiin odottaa aivan loppuvuoteen asti. Vuositasolla hinnat kohosivat 6 prosenttia. Jo edellisenä vuonna kuluttajahinnat olivat kohonneet 7 prosenttia. Kyseessä on täysin poikkeuksellinen hintojen nousujakso.

Ansiot nousivat kuluttajahintojen kallistumiseen nähden hitaasti. Tilastokeskuksen ansiotasoindeksiin mukaan palkat kohosivat Suomessa 4,2 prosenttia edellisvuodesta. Nopean inflaation seurauksena reaaliansiöt laskivat 2 prosenttia. Teollisuustyöntekijöiden palkat nousivat hieman hitaammin kuin palkansaajilla keskimäärin.

3. Liittokokous 2023

Vuoden 2023 tärkeimmät tapahtumat olivat Teollisuusliiton historian ensimmäiset liittokokousvaalit sekä Tampere-talolla 22.–24.5.2023 järjestetty liittokokous. Liittokokouksessa jäsenistöä edusti 442 liittokokousedustajaa.

3.1 Liittokokousvaalit

Liittokokousvaalit järjestettiin 10.–31.3.2023 sekä sähköisesti että postitse. Liiton hallitus vahvisti vaalien tuloksen 5.4.2023. Vaalien äänestysprosentti oli 43,2, mikä oli hyvä tulos.

Sosiaalidemokraattien ja sitoutumattomien vaaliliiton Yhteistyön Tekijöiden ehdokkaat keräsivät liittokokousvaalien annetuista äänistä 64,2 prosenttia ja saivat 289 edustajapaikkaa. Vasemmiston ja sitoutumattomien Teollisuusliiton Vaikuttajat -vaaliliitto sai annetuista äänestä 35,7 prosenttia ja 153 liittokokousedustajaa. Vain 0,1 prosenttia äänistä kerännyt keskustan ja sitoutumattomien vaaliliitto jäi ilman edustajapaikkoja.

Liittokokousvaaleihin liittynyt ehdokashankinta, kampanjointi, äänestysaktiivisuuden nostattaminen, vaalien järjestäminen, kokousedustajien kouluttaminen, kokousjärjestelyt sekä viestinnälliset toimet olivat iso ponnistus koko liitto-organisaatiolle.

3.2 Liittokokous Tampereella 22.–24.5.2023

Liittokokous käsitteli ja hyväksyi Teollisuusliiton uuden strategian. Edellä muutosta -strategia-asiakirjassa määriteltiin tärkeimmät linjaukset ja päätavoitteet liiton toiminnalle seuraavan liittokokouskauden ajaksi. Strategia sisältää myös arvot ja vision, jotka antavat liiton toiminnalle perustan ja pitkän aikavälin päämäärän. Strategian jalkauttaminen oli yksi liiton toiminnan painopisteistä vuonna 2023 (ks. luku 7).

Liittokokous hyväksyi myös liiton uudet säännöt sekä ammattiosastojen mallisäännöt. Sääntövaliokunnan lisäksi liittokokouksessa työskenteli neljä strategian mukaista valiokuntaa: työmarkkinatoiminta, järjestöllinen vahvuus, yhteiskuntavaikuttaminen sekä mahdollistajat.

Vuoden 2017 liittofuusion jälkeisen siirtymäajan mentyä ohi liittokokous valitsi liitolle puheenjohtajan lisäksi vain yhden varapuheenjohtajan, kolmen varapuheenjohtajan sijaan. Puheenjohtajaksi valittiin Riku Aalto (Yhteistyön Tekijät) ja varapuheenjohtajaksi Turja Lehtonen (Teollisuuden Vaikuttajat). Myös liiton hallituksen ja valtuuston kokoonpanot pienenevät.

Ensimmäistä kertaa liittokokous toteutettiin täysin sähköisenä, kun kaikki materiaalin jako, puheenvuoropyynnöt ja äänestykset sekä valiokuntatyö hoidettiin sähköisillä sovelluksilla. Myös ammattiosastojen esitykset otettiin ensimmäistä kertaa vastaan sähköisinä. Esityksiä tuli kaiken kaikkiaan 997 kappaletta. Ne käsiteltiin liittokokouksen sääntövaliokunnassa ja neljässä strategiaan liittyneessä valiokunnassa.

Paperiton liittokokous onnistui hyvin ja oli johdonmukainen jatko liiton digitaalisten järjestelmien uudistamistyölle, jota on tehty järjestelmällisesti Teollisuusliiton ensimmäisestä toimintavuodesta lähtien. Uudistustyö jatkuu, mikä näkyy myös liittokokouksen päättämässä strategisissa linjauksissa.

4. Yhteiskuntavaikuttaminen: Eduskuntavaalit 2023

4.1 Äänestysaktiivisuuden nostaminen

Kevään 2023 eduskuntavaaleissa Teollisuusliiton tärkein tavoite oli saada mahdollisimman moni liiton jäsen käyttämään äänioikeuttaan ja esitellä liiton jäsenille ay-toimintaan myönteisesti suhtautuvat ehdokkaat. Äänestysaktivointikampanja yhdisti sekä järjestölliset että viestinnälliset toimet. Kampanjoinnilla aktivoitiin jäseniä äänestämään myös liittokokousvaaleissa.

Käsi pois mun taskusta -kampanjalla saimme lähes 37 000 jäsentä tekemään äänestyslupauksen Teollisuusliiton yhteiskunnallisten edunvalvontatavoitteiden puolesta. Kampanjan teemat valittiin niin, että ne toimivat sekä liittokokous- että eduskuntavaaleissa. Osana kampanjointia esittelimme eduskuntavaaliehdokkaita, jotka lupasivat ajaa ay-toiminnalle keskeisiä teemoja.

Liiton jäsenkyselyihin nojaten Teollisuusliiton jäsenille tärkeimmät edunvalvontaa-asiat huomioitiin äänestysaktiivisuuskampanjoinnissa. Ne olivat Kiky-maksujen palautus työnantajien maksettavaksi, sekä lakko-oikeuden, työehtosopimusten, työttömyysturvan ja luottamusmiehen aseman suojaaminen.

Äänestysaktivointikampanja toteutettiin pääasiassa soittotyökälulla. Liiton aktiiveille tarjosimme toimintamallin ja materiaaleja työpaikoilla hyödynnettäviksi. Soittelukampanjan lisäksi vaikuttavuutta lisättiin mediamarkkinoinnilla sekä liiton omien viestintäkanavien sisällöillä. Markkinointia tehtiin myös sähköpostitse ja tekstiviesteillä. Jäsenille suunnattuja kampanjoita kohdennettiin muun muassa sukupolven, ammattiosaston ja vaalipiirin mukaan.

Teollisuusliiton Käsi pois mun taskusta -kampanja oli osa SAK:n ammattiliittojen yhteistä Vaalistaja-kampanjaa. Eduskuntavaaleissa ehdolla olleet Teollisuusliiton jäsenet ja liiton tärkeimmät teemat nostettiin vaalikamppailun aikana esille liiton viestintäkanavissa. Ammattiosastot saivat koulutuspaketteja yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta.

Liiton tietoon tulleita teollisuusliittolaisia eduskuntavaaliehdokkaita oli 38. Eduskuntaan heistä nousi kaksi, Niina Malm (sd.) ja Timo Suhonen (sd.).

4.2 Painava syy -kampanja työelämäheikennyksiä vastaan

Teollisuusliitto toi eduskuntavaalikampanjan aikana julkiseen keskusteluun työelämä-teemoja niistä ongelmista, joita liiton jäsenet päivittäin kohtaavat. Myös kiky-maksuihin liittyvät kannanotot nousivat mukaan vaalikeskusteluihin. Saimme eri puolueiden ehdokailta selkeät kannat liitolle tärkeisiin edunvalvontakysymyksiin. Kuitenkin varsinkin perussuomalaiset toimivat vaalien jälkeen ja hallituksessa päinvastoin kuin, mitä olivat kampanjan yhteydessä vastanneet.

Nopeasti Petteri Orpon ja Riikka Purran oikeistohallituksen astuttua valtaan ja hallitusohjelman valmistuttua tuli selväksi, että erityisesti liiton jäsenille tärkeät asiat

olivat hallituksen taholta uhattuina. Hallitusohjelmassa oli huomioitu vain elinkeinoelämän ja työnantajien näkemykset, työntekijöiden ei lainkaan. Teollisuusliitto valmisti tavoitteet hallitusohjelmaneuvotteluihin, mutta niitä ei noteerattu. Yksi tärkeistä tavoitteista oli vahvistaa luottamusmiehen asemaa paikallisessa sopimisessa.

Kesän 2023 aikana selvisi myös se, että hallitusohjelman työelämäkirjauksia koskevat kolmikantaneuvottelut eivät olleet aitoja neuvotteluita. Hallitus oli jo hallitusohjelmasta päättäessään naulannut työelämän muutokset sellaisiksi, että ne kohdistuivat yksipuolisesti työntekijöiden oikeuksiin ja etuihin sekä tähtäsivät sosiaaliturvan heikentämiseen.

Orpon hallituksen päätös kurittaa juuri työntekijöitä ja yhteiskunnan kaikkein heikompiosaisia sai ammattiliitot yhdistämään voimansa Painava syy -kampanjan ympärille. Jo syksyllä nähtiin lukuisia hallituksen politiikkaa vastustaneita poliittisia mielenilmauksia, jotka jatkuivat vuoden 2024 puolelle. Yhteiskunnallinen ilmapiiri kiristyi ja yhteiskuntarauha häiriintyi.

Loppuvuodesta 2023 Orpon hallitus asetti ohjausryhmän valmistelemaan Suomen teollisuuspoliittista strategiaa. Teollisuusliitto julkaisi omat teollisuuspolitiikkaa koskevat linjauksensa jo hallitusohjelmatavoitteissa. Liitto pitää Orpon hallituksen teollisuuspoliittista linjaa kestäväenä, vaikkakin kunnianhimottomana. Teollisuusliitto on edustettuna uuden teollisuuspoliittisen strategian valmistelussa työ- ja elinkeinoministeriön alaisessa ohjausryhmässä.

Liiton asiantuntijoita hyödynnettiin liiton medianäkyvyydessä tarpeen mukaan, muun muassa sektorijohtajia sekä asiantuntijoita ulkomaalaistaustaisiin työntekijöihin ja koulutuspolitiikkaan liittyvissä asioissa.

5. Työmarkkinatoiminnan kehittäminen

Työmarkkinatoiminta on pysyvä painopiste Teollisuusliiton toiminnassa. Kehittämistä kohdennetaan eri vuosina eri tavoin. Vuonna 2023 keskityimme yleissitovuuden turvaamiseen ja vahvistamiseen, luottamushenkilöstöverkostoon, neuvottelutoiminnan kehittämiseen sekä työelämän oikeuksien edistämiseen.

5.1 Yleissitovuuden turvaaminen ja vahvistaminen

Yleissitovat ja valtakunnalliset työehtosopimukset ovat tehokas keino turvata työntekijöiden etuja ja oikeuksia. Työnantajapuoli on pyrkinyt haastamaan niiden asemaa työmarkkinoilla. Osa työnantajajärjestöistä on siirtynyt tai haluaa siirtyä yrityskohtaiseen sopimiseen. Myös toimintavuoden aikana aloittanut Orpon hallitus ja sen suunnittelemat toimenpiteet ovat murentamassa yleissitovuuden merkitystä. Vuonna 2023 Teollisuusliiton strategiaan tuli tavoitteita, joilla pyritään tukevoittamaan yleissitovuuden asemaa.

Nykyisellään työehtosopimuksen yleissitovuus on kiinni työnantajapuolen päätöksistä. Lainsäädäntö ei huomioi työntekijöiden järjestäytymistä eikä mekaanisen metsäteollisuuden kaltaista tilannetta, jossa valtakunnallista työehtosopimusta ei ole. Lainsäädännön kehittäminen oli Teollisuusliiton tavoitteena kevään 2023 eduskunta-vaalien jälkeisiin hallitusohjelmaneuvotteluihin. Se on myös kirjattu liiton strategiaan. Suomen uuden hallituksen muodostivat kokoomus ja perussuomalaiset, eikä tavoitteen toteutuminen ole siksi realistista lähivuosina. Vuonna 2023 kartoitettiin yritysten halukkuutta neuvotella uusia valtakunnallisia työehtosopimuksia mekaanisen metsäteollisuuden toimialoille. Kartoitus ei johtanut tuloksiin.

Jatkoimme toimintavuoden aikana säännöllistä ja aktiivista yhteistyötä työnantajaliittojen kanssa. Se näkyi muun muassa palkkausjärjestelmien ja sopimisen kehittämiseen liittyvissä työryhmissä. Yhteistyön tuloksena järjestettiin esimerkiksi paikallisen sopimisen kurssuja yrityksille. Edellisellä sopimuskierroksella yhdenmukaistettiin joitain työehtosopimusten sopimusmääräyksiä. Kaikkia sopimusmääräyksiä ei voida eikä ole tarkoituksenmukaista yhdenmukaistaa.

Teollisuusliitto käynnisti vuonna 2021 Tee elämäsi soppari -mediakampanjan, jonka pääviestinä oli työehtosopimusten merkityksen korostaminen työntekijöille ja koko yhteiskunnalle. Kampanjaa jatkettiin vuonna 2023.

Järjestöllisen vahvuuden merkitys on noussut samalla, kun tilanne työmarkkinoilla on muuttunut. Korkea järjestäytymisaste ja jäsenten valmius järjestöllisiin toimenpiteisiin antavat liitolle selkälajan neuvotteluihin. Seuraamme jäsenten työtaisteluvalmiutta vuosittain tehtävällä kyselyllä. Suuret, yli 50 työntekijän toimipaikat ovat strategisesti tärkeitä työehtosopimusneuvotteluissa. Järjestöllisen vahvuuden kehittäminen oli yhtenä painopisteenä vuonna 2023, ja liiton toimenpiteistä on kerrottu luvussa 6.

5.2 Luottamushenkilöverkoston kehittäminen

Vuonna 2023 pääluottamusmiesten määrä pysyi suunnilleen samana, mutta työsuojeluvaltuutettujen määrä kasvoi selvästi. Vuoden aikana rekisteritietoja luottamushenki-

löverkoston kattavuudesta parannettiin, ja tietojen ylläpidon käytäntöjä selvennettiin. Tietoja päivitetään muun muassa työpaikkakäynneillä ja eri kampanjoiden yhteydessä. Kun rekisteri on kunnossa, esimerkiksi uusien pääluottamusmiesten rekrytointia voidaan kohdentaa tarkemmin. Liiton verkkosivuilla, Tekijä-lehdessä, uutiskirjeissä ja sosiaalisessa mediassa nostettiin esille luottamustehtävissä olevia ja heidän työtään jatkavana viestintänä.

Teollisuusliitto jatkoi panostamista pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen osaamiseen ja tukeen. Murikka-opistolla luottamusmieskoulutuksen opiskelijamäärä oli suurin viiteen vuoteen (611 henkilöä). Työsuojeluvaltuutettujen koulutuksessa määrä oli toiseksi suurin viiteen vuoteen (386 henkilöä). Vuodelle 2023 aikataulutettiin sen selvittäminen, voisiko luottamushenkilöiden koulutuksesta rakentaa tutkinnon tai vastaavan kokonaisuuden. Selvitystä jatketaan vuoden 2024 puolella.

Jatkoimme vuonna 2023 luottamushenkilöiden Voimavarakahvila-tilaisuuksien ja työnohjauksen järjestämistä. Voimavarakahviloissa luottamushenkilöt saavat tärkeää vertaistukea. Tilaisuuksia järjestettiin 14 kertaa vuoden aikana. Työnohjausta järjestetään alueellisesti, ja siihen osallistuminen on koettu merkitykselliseksi.

Jatkoimme sopimusaloitusten luottamusmiestilaisuuksien järjestämistä, ja toteutimme kaikille aloille yhteisen teemaseminaarin. Liiton toiminta-alueilla järjestettiin normaalia enemmän luottamushenkilöiden tapaamisia. Suunniteltujen koulutusten, ajankohtaispäivien ja muiden tilaisuuksien lisäksi toteutimme Painava syy-kampanjaan liittyviä tapahtumia sekä lakkokoulutuksia.

Uusien pääluottamusmiesten starttikurssit järjestettiin alueellisina. Vuonna 2023 Pohjois-Suomen alueella pilotoitiin uudenlaista, laajennettua pääluottamusmiesten starttikurssia. Etelä-Savon, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueilla toteutettiin laajempi, uusien luottamusmiesten valmennuskokonaisuus. Liiton koulutusyksikkö ja alueet tekivät vuoden aikana yhteistyötä siinä, että liiton tarjoamat luottamushenkilökurssit olisivat yhteismittaisia ja että koulutukseen saataisiin enemmän osallistujia. Keinoja osallistujamäärän kasvattamiseen ovat muun muassa henkilökohtainen markkinointi sekä koulutusten ajankohdan tarkka suunnittelu.

5.3 Panostaminen työehtosopimusneuvotteluihin

Vuoden 2023 ensimmäisinä kuukausina saimme neuvottelutuloksen valtaosaan Teollisuusliiton valtakunnallisista työehtosopimuksista. Uudet sopimuskaudet ulottuvat loppuvuoteen 2024 tai alkuvuoteen 2025. Arviomme mukaan neuvottelujen kulusta onnistuttiin viestimään aiempaa huolellisemmin. Viestintä oli koordinoitumpaa, kohdennetumpaa ja havainnollisempaa.

Neuvottelutoiminnan kehittämistä jatkettiin neuvotteluiden päätyttyä. Valmistautuminen seuraavaan työehtosopimuskierrokseen alkoi keskusteluilla siitä, miten Orpon hallituksen mahdolliset työelämäheikennykset pystytään kompensoimaan. Osastojen ja työpaikkojen luottamushenkilöille suunniteltu sähköinen LH-asiantuntijapalvelu otettiin käyttöön 2022. Toimintavuonna siihen lisättiin tes-aloitelomake. Ammattiosastot tekevät vuodesta 2024 lähtien tes-aloitteet asiantuntijapalvelun kautta.

Teollisuusliitto julkaisee neljä kertaa vuodessa suhdannebarometrin, joka perustuu pääluottamusmiehillä tehtyyn kyselyyn. Barometri sisältää tietoa tuotannon ja työllisyyden suhdanteista liiton suurimmilla teollisuudenaloilla. Suhdannetietoa voidaan hyödyntää, kun alojen neuvottelutavoitteita asetetaan ja perustellaan.

Suomen keskeisten kilpailijamaiden palkkaratkaisuilla on merkitystä työehtoneuvotteluissa. Niihin peilaamalla voidaan arvioida Suomen kilpailukyvyn tilaa. Kilpailijamaiden palkkaratkaisujen seurantaa päätettiin tihentää. Liiton omalla ostovoimakyselyllä saadaan tietoa siitä, millä tasolla liiton jäsenten toimeentulo on. Vuonna 2023 ostovoimakysely toteutettiin toisen kerran.

Toimintavuoden aikana ryhdyimme neuvottelemaan siitä, että liitto voisi hyödyntää Verohallinnon tulorekisterin tietoja. Palkkatiedon merkitys neuvotteluissa on kasvusuunnassa, etenkin yritystason neuvotteluissa.

5.4 Työehtojen turvaaminen yrityskohtaisissa neuvotteluissa

Teollisuusliiton linja on, että yrityskohtainen sopiminen ja työehtosopimusjärjestelmän ulkopuolelle jättäytyminen eivät saa olla väylä työehtojen heikentämiseen. Tavoitteena on saavuttaa yrityskohtaisissa neuvotteluissa tuloksia, jotka ylittävät liiton miniminormit.

Vuoden 2023 aikana mekaanisessa metsäteollisuudessa neuvoteltiin toista kertaa yrityskohtaisista työehtosopimuksista. Koulutimme luottamusmiehiä neuvotteluihin, ja isojen konsernien luottamusmiehille pidimme omia edunvalvontakoulutuksia. Yrityksissä käydyissä neuvotteluissa tavoitteet suhteutettiin muihin yrityskohtaisiin ja valtakunnallisiin sopimuksiin.

Jotkut työnantajat suhtautuvat kielteisesti työntekijöiden oikeuksiin, luottamusmiesten valintaan sekä sopimiseen ylipäätään. Toimintavuoden aikana kiinnitimme erityistä huomiota yrityskohtaisten sopimusten rikkomuksiin ja erimielisyyksiin, ja siirsimme niitä matalalla kynnyksellä oikeudellisten asiantuntijoidemme käsiteltäväksi. Ay-vihamielisiä työnantajia vastaan aloimme suunnitella erityistä toimintamallia.

Yrityskohtaisia neuvotteluja ja edunvalvontaa varten tarvitaan tietoa yrityksen taloudesta ja jäsenten mielipiteistä. Vuoden 2023 aikana tehdyistä analyyseista suurin osa liittyi puutuotesektoriin ja sen yrityksiin. Mekaaniseen metsäteollisuuteen kohdistimme koeluontoisen palkkakyselyn. Toimintavuodelle suunnitellut edunvalvonnalliset työpaikkavierailut eivät toteutuneet koko laajuudessaan.

5.5 Työelämän oikeuksiin vaikuttaminen

Työlainsäädännön painoarvo on kasvanut samalla, kun työehtosopimuksien kehittäminen on vaikeutunut joillain aloilla. Työelämän oikeuksia ja velvollisuuksia säädellään useilla eri laeilla. Vuonna 2023 Teollisuusliiton strategiseksi tavoitteeksi tulikin lainsäädäntövaikuttamisen lisääminen. Käytännössä vaikuttamistyö muuttui puolustustaisteluksi, kun Orpon hallitus julkisti ohjelmansa kesäkuussa.

Toimintavuoden aikana tiivistimme yhteistyötä keskuustoimiston ja aluekeskusten välillä jäsenten työsuhderiitojen hoitamisessa, ja kokeilimme uusia yhteistyön muotoja. Järjestimme sisäistä koulutusta, jolla parannettiin liiton henkilöstön osaamista. Koulutusten aiheina olivat muun muassa työaikalainsäädäntö ja koeaikana tapahtuvat työsuhteen purkamiset.

Tavoitteena on, että tunnistaisimme aiempaa paremmin oikeudellisesta näkökulmasta tulkinnanvaraiset asiat. Liittona haemme ennakkotapauksia työelämän kannalta tärkeissä kysymyksissä. Saimme korkeimmalta oikeudelta valitusluvan

riita-asioissa, jotka koskevat pekkassaatavien vanhentumista ja ay-toiminnan perusteella tapahtuvaa syrjintää. Lisäksi olemme vieneet työtuomioistuimeen ratkaistavaksi työehtosopimusten tulkintaa koskevia kysymyksiä.

Jäsenviestinnässä käsitelimme työelämän perusoikeuksia ja työlainsäädännön muutoksia ympäri vuoden Tekijä-lehdessä, liiton nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Voimakkaimmat panostukset viestinnässä olivat kuitenkin keväällä 2023 toteutettu Käsi pois mun taskusta -kampanja ja syksyllä alkanut Painava syy -kampanja. Niissä hyödynnettiin median koko kirjoa: televisiota, radiota, digimarkkinointia, ulkomainontaa ja printtimediaa. Loppuvuonna tehdyssä tutkimuksessa Teollisuusliiton mainontaa pidettiin selkeänä ja myönteisenä, ja se tavoitti parhaiten 15–24-vuotiaat.

Työelämän oikeudet pidettiin esillä myös kurssueillamme. Luottamushenkilökurssien lisäksi aihetta käsiteltiin muun muassa Työelämän tietopakki -viikonloppukoulutuksessa, joka toteutettiin eri alueilla yhteensä 12 kertaa.

Liittokokouksen hyväksymään Teollisuusliiton strategiaan kirjattiin tavoite, jonka mukaan liitto kehittää työpaikkojen työsuojeluorganisaatioita, nostaa työsuojelun tasoa ja lisää yhteistyötä viranomaisten kanssa. Vuoden 2023 aikana järjestimme eri työpaikoilla yhteensä 40 työympäristöpäivät. Syksyllä aloitimme Turvallisuutta yhteistyöllä -tilaisuudet. Niiden tavoitteena on kehittää työpaikkojen turvallisuusyhteistyötä, ja mukana on ollut työsuojeluviranomaisia.

6. Järjestöllisen vahvuuden kehittäminen

Järjestöllinen vahvuus on Teollisuusliiton toinen pysyvä painopiste, johon panostetaan jokaisena vuonna. Käytännössä järjestöllinen vahvuus merkitsee korkeaa järjestäytymisastetta, järjestämis- ja jäsenhankintakykyä, yhteisiin tavoitteisiin sitoutunutta jäsenistöä sekä toimivia ammattiosastoja.

Teollisuusliiton työmarkkinoilla olevien jäsenten määrä on pysynyt samalla tasolla vuodesta 2021 lähtien. Aiempiin vuosiin verrattuna sekä jäsenyyden vetovoima että pitovoima ovat parantuneet.

6.1 Järjestäytymisen parantaminen

Teollisuusliiton tekemillä järjestämiskampanjoilla parannetaan valikoitujen työpaikkojen järjestöllistä tilaa. Tärkeimpänä kohderyhmänä ovat yli 50 työntekijän toimipaikat. Tulosta mitataan jäsenten määrällä ja aktiivisuudella sekä luottamushenkilöverkoston laajuudella ja toimivuudella. Järjestämisellä vahvistetaan edunvalvontaa ja asemia työehtosopimusneuvotteluihin.

Vuonna 2023 järjestämistyössä tärkeimmäksi tavoitteeksi nousi Orpon hallituksen työelämäheikennyksen torjuminen. Teollisuusliitto hyödyntää järjestämistyön välineitä Painava syy -kampanjassa.

Painava syy -kampanja eteni kolmessa vaiheessa vuoden 2023 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa elo–lokakuussa luotiin tietoisuutta tavoitteistamme, järjestettiin luottamushenkilöinfoja ja toteutettiin ulosmarssit 99 toimipaikalla. Ulosmarseissa oli mukana noin 13 500 jäsentä. Marraskuussa käynnistyi toinen vaihe, jossa toteutettiin vuorokauden mittaiset lakot 122 toimipaikalla, ja niihin osallistui noin 10 000 jäsentä. Kolmas vaihe oli 14.12.2023 järjestetty lakko, jossa oli mukana 459 toimipaikkaa ja noin 31 000 jäsentä. Samana päivänä pidettiin alueellisia toritilaisuuksia ja luovutettiin kansanedustajille niin sanottu duunarivetoisuus, jossa pyydettiin peruuttamaan työelämäheikennykset. Kampanja jatkui vuonna 2024.

Arviomme mukaan luottamushenkilöt ja jäsenet sitoutuivat kampanjaan vahvasti. Jäsenen tuki eri toimenpiteille oli erittäin korkea, samoin osallistuminen lakkoihin. Kampanjassa mukana olleilla työpaikoilla saatiin merkittävä määrä uusia jäseniä. Tehokkaimmaksi viestintäkeinoksi osoittautui sähköpostien, tekstiviestien ja henkilökohtaisen kontaktin yhdistelmä. Helposti jaettavat somepäivitykset olivat pidetty keino tiedon levittämiseen.

Toimintavuoden aikana jatkoimme Järjestävä ammattiosasto -hanketta. Mukana oli 7 ammattiosastoa ja palkattuja järjestäjiä. Hankkeella on saatu käännettyä jäsenmäärä kasvuun mukana olevissa osastoissa. Yksi tekijä on ollut se, että jäsenten eroamisia on saatu ehkäisty henkilökohtaisella kontaktoinnilla. Ammattiosastojärjestäjät aloittivat järjestäjän koulutusohjelman suorittamisen. Ohjelma on TSL:n toteuttama. Haluamme useampia ammattiosastoja mukaan hankkeeseen, ja siksi ryhdyimme uudistamaan sitä syksystä 2023 lähtien.

Jatkoimme vuonna 2023 liiton jäsenyyden markkinointia monin keinoin. Edellä mainitut kampanjat olivat iso panostus myös jäsenhankinnassa. Alkuvuodesta toteutettu Teollisuusliiton toinen jäsentutkimus antoi uusia eväitä jäsenyyden markkinointiin. Liittyminen pyrittiin tekemään mahdollisimman helpoksi sähköisellä liittymislomakkeella.

Jäseneksi tuleminen tehtiin mahdolliseksi myös puhelimitse. Eri kampanjoiden nettisivuille lisättiin linkki sähköiseen liittymislomakkeeseen.

Jäsenpelastamista jatkettiin, ja se alkoi olla jo rutiinityötä. Soitamme henkilökohdaisesti jäsenille, joille oli kertynyt jäsenmaksuja rästäin. Vuoden 2023 aikana saatiin tuhansia jäseniä hoitamaan rästinsä kuntoon ja pysymään liitossa.

Luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutetut edustavat liittoa työpaikoillaan ja ovat usein niitä, joilla on mahdollisuus tarjota liiton jäsenyyttä ensimmäisenä. Nostimme jäsenhankinnan merkityksen esille käytännössä kaikissa tilaisuuksissa, tapahtumissa, tapaamisissa ja työpaikkakäynnillä vuoden aikana. Jatkoimme Me olemme liitto -tilaisuuksien järjestämistä, mutta niitä toteutui vähemmän kuin, mitä olisi tarpeen. Liittokokoukseen valmistautuminen ja Painava syy -kampanja veivät resurssija tältä.

6.2 Jäsenten osallisuuden ja osallistumisen lisääminen

Vuonna 2023 järjestetyt liittokokousvaalit antoivat kaikille jäsenille tilaisuuden päästä osallistumaan ja vaikuttamaan liiton toimintaan. Äänestysprosentti olikin erinomainen. Vaaleista ja liittokokouksesta on kerrottu enemmän luvussa 3.

Toimintavuoden suunnitelmassa oli uusien osallistumistapojen lisääminen ammattiosastojen kokouksiin ja muuhun toimintaan. Päämääränä oli parantaa jäsenten osallistumista osastonsa toimintaan. Asia ei kuitenkaan edistynyt merkittävästi vuoden 2023 aikana, ja siirtyi tulevien vuosien toimenpiteisiin.

Vuoden 2023 aikana Teollisuusliitto järjesti alueellisia matalan kynnyksen tapahtumia etenkin opiskelijajäsenille ja nuorille. Niitä olivat esimerkiksi Teollisuusmiitti-tapahtumat. Myös naisjäsenille suunnattuja ajankohtaistapahtumia järjestettiin useita. Murikka-opistolla toteutettiin toimintavuonna yli 20 kaikille jäsenille suunnattua kurssia, joilla opetettiin muun muassa tietotekniikkaa, kieliä ja muita työelämässä tarvittavia taitoja. Näille kursseille osallistui yhteensä yli 500 jäsentä. Murikka-opistolle vuonna 2023 avatut lemmikkihuoneet lisäävät saavutettavuutta, kun yhä useammalla on mahdollisuus osallistua opetukseen. Suurin yksittäinen jäsentilaisuus järjestetty jäsenristeily.

Ulkomaalaistaustaisten jäsenten määrä nousi vuoden 2023 aikana yli kymmenellä prosentilla. Kehitys kasvattaa erikielisen palvelun, materiaalien ja tapahtumien tarvetta. Järjestimme toimintavuonna englanninkielisen kurssin The Rules of Working Life in English jo toista kertaa. Painava syy -kampanjan materiaalit julkaistiin myös englanniksi. Teollisuusliiton Hermes-mobiilisovelluksen kehittämistä jatkettiin, mutta palvelun laajentaminen uusille sopimusaloille tapahtuu tulevina vuosina. Hermes-sovelluksessa on selkeää tietoa viidellä kielellä maatalousalojen työehdoista ja työelämästä Suomessa.

6.3 Ammattiosastojen toiminnan kehittäminen

Teollisuusliiton ammattiosastojen tehtäviin kuuluvat muun muassa jäsenhankintatyö, työpaikkojen järjestäminen, työehtosopimuksien noudattamisen valvonta, luottamushenkilöiden tukeminen ja kurssien järjestäminen. Pyrimme siihen, että jokainen jäsen kuuluisi osastoon, joka pystyy toteuttamaan näitä tehtäviä.

Liittokokouksessa muutettiin osastojen mallisääntöjä. Yksi muutoksista oli se, että osaston hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja sihteerin on oltava työ-

markkinoiden käytössä olevia jäseniä. Vuoden 2023 loppuun mennessä 85 prosenttia osastoista oli omaksunut uudet säännöt.

Liittokokouksessa tehty sääntömuutos antoi valtuustolle oikeuden päättää jäsenmaksupalautusten perusteista ja suuruudesta. Käytännössä tämä mahdollistaa sen, että ammattiosastojen jäsenmaksutulot voidaan porrastaa sen mukaan, kuinka aktiivisesti osasto toimii. Liiton uuteen strategiaan kirjattiin myös tavoite, että ammattiosastojen toiminnalle valmistellaan uudistusohjelma. Sen valmistelu alkaa vuonna 2024, yhteistyössä osastojen kanssa. Työssä hyödynnetään myös ammattiosastojen kehityskeskusteluiden antia.

Vuoden 2023 aikana järjestimme aiempien vuosien tapaan Ay-klinikoita, jotka ovat verkossa pidettäviä ajankohtaistilaisuuksia ammattiosastoille. Niissä käsiteltiin muun muassa liittokokouksen tuomia sääntömuutoksia ja seuraavan vuoden toiminnan painopisteitä. Murikka-opistossa järjestetyillä, osastojen toimijoille suunnatuilla kurseilla oli vuoden aikana yhteensä noin 200 osallistujaa. Toteutimme kaksi alueellista Toimiva ammattiosasto -tilaisuutta, joissa käsiteltiin muun muassa osastojen nykytilaa ja kehittymisnäkyviä.

Toimintasunnitelmaan oli kirjattuna tavoite siitä, että osastojen palkattuja työntekijöitä hyödynnetään paremmin liiton toiminnassa, mutta tämän toteuttamiseksi emme löytäneet ratkaisuja.

Luottamusmiesten ja ammattiosastojen yhteistyö toimii eritasoisesti eri toiminta-alueilla. Yksi indikaattori on seuturyhmätoimintaan osallistuminen. Niillä alueilla, joilla toimintaan osallistutaan aktiivisesti, osastojen ja luottamusmiesten verkostoituminen ja yhteistyö on arviomme mukaan korkeammalla tasolla.

7. Strategian jalkauttaminen

Yksi vuoden 2023 painopisteitä oli liittokokouksen hyväksymän strategian jalkauttaminen liiton toimintaan. Strategia antaa toiminnan tavoitteet koko liittokokouskaudelle vuosille 2023–2028. Jalkauttamisella tarkoitetaan sitä, että linjaukset ja tavoitteet viedään toteutukseen ja käytäntöön. Tämä edellyttää, että liiton henkilöstö, ammattiosastot ja aktiivit sitoutuvat liiton tavoitteisiin ja ryhtyvät edistämään niitä.

7.1 Uuden strategian tekeminen tutuksi

Strategia-asiakirjan valmistelutyö aloitettiin vuoden 2021 puolella. Koko liitto-organisaation sitoutumista strategiaan rakennettiin siten jo valmisteluvaiheessa, jossa hallinnolla, ammattiosastoilla ja liiton henkilöstöllä oli omat roolinsa.

Liittokokouksen hyväksymän strategian teksti kirjoitettiin ymmärrettäväksi ja tavoitteet realistisiksi. Strategian tavoitteiden mittaamista kehitetään edelleen tulevana vuosina. Strategia julkaistiin liittokokouksen jälkeen liiton verkkosivuilla ja strategian pohjalta valmisteltiin materiaalia, jota pystyi hyödyntämään liiton tapahtumissa ja koulutuksissa.

Strategian keskeisiä sisältöjä, kuten arvot ja visio, tuli osaksi Teollisuusliiton henkilöstölle tarkoitettuja organisaatiokulttuuri- ja brändikoulutuksia. Koulutuksia hyödynnetään muun muassa uusien työntekijöiden perehdyttämisessä.

7.2 Liittokokouksen päätökset ohjaavat suunnittelua ja tekemistä

Strategian jalkauttamisen johdonmukaisimmaksi tavaksi katsottiin se, että strategian tavoitteet viedään suoraan liiton toiminnan painopisteisiin ja suunnitteluun. Näin strategia saatiin ohjaamaan suoraan käytännön tasolla liiton toimintaa. Strategiaa ja toimintasuunnitelmien toteutumista seurataan jatkossa ympäri vuoden koko strategiakauden ajan neljännesvuosittain.

Myös liiton mittaristo päivitettiin. Uuden mittariston toteutus ja käyttöönotto siirtyi vuoden 2024 puolelle. Mittaristoa kehitettiin niin, että sen avulla voidaan entistä paremmin seurata strategian toteutumista.

Teollisuusliiton henkilöstö on avainasemassa strategian toteuttamisessa. Vuodelle 2024 luotiin toimenpiteitä, jotka lisäävät henkilökunnan osaamista ja jotka liittyvät vuosittaisiin painopisteisiin sekä tiettyihin strategian tavoitteisiin.

Ammattiosastoja ohjeistettiin heti syyskauden alussa siitä, miten ne voivat osallistua strategian toteuttamiseen. Ammattiosastoille annettiin kaksi liiton toiminnan painopisteitä tukevaa tehtävää vuodelle 2024. Lisäksi osastoille tiedotettiin niistä strategian 12 tavoitteesta, jotka liittyvät suoraan ammattiosastojen tekemiseen ja jotka niiden täytyy huomioida omassa toiminnassaan.

